U s n e s e n í

Nejvyšší správní soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce **H. p. h., a. s.,** zastoupeného JUDr. Janou Sainerovou, advokátkou v Praze 7, Kostelní 26, proti žalované **Komisi pro cenné papíry,** se sídlem v Praze 1, Washingtonova 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ve věci zákazu převodů registrovaných akcií žalobce,

t a k t o :

I. Žaloba se **o d m í t á .**

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou u Vrchního soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 7. 8. 2001, č. j. 45/E/2/2001/1, kterým zakázala žalobci podle § 91a odst. 1 zákona č. 591/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenných papírech“) veškeré převody registrovaných akcií vydaných ve formě na majitele v zaknihované podobě ve jmenovité hodnotě 1 000,- Kč v celkovém objemu 16 466 840 000,- Kč s přiděleným kódem ISIN CZ0009086708, a to na dobu 6 měsíců s účinností ode dne 9. 8. 2001. V odůvodnění žalovaná uvedla, že důvodem k vyslovení zákazu byla hrozba velkých hospodářských ztrát, které mohly vzniknout akcionářům žalobce, příp. dalším investorům na kapitálovém trhu v případě přijetí investičních rozhodnutí na základě nejasných či neúplných informací o hospodářské a ekonomické situaci žalobce. Stále trvá stav, že přestože byl 15. 12. 2000 do obchodního rejstříku zapsán likvidátor doc. Ing. Z. Č., DrSc., čímž na něj přešla v souladu s § 70 odst. 2 obch. zák. ve znění platném do 31. 12. 2000 působnost statutárního orgánu jednat jménem společnost, členové statutárních orgánů žalobce mu odpírají přístup k účetním dokladům potřebným pro činnost likvidátora a k řádnému průběhu likvidace, a to i přes předběžné opatření vydané Krajským obchodním soudem v Praze. Proto jsou splněny podmínky ustanovení § 91 odst. 2 zákona o cenných papírů a je tedy odůvodněn závěr o nutnosti opětovně vyslovit zákaz veškerých převodů akcií žalobce.

V žalobě žalobce namítal, že žalovaná mu rozporu s § 25 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb. ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) napadené rozhodnutí nedoručila. S odkazem na znění citovaného ustanovení žalobce uvedl, že dostává poštu do svého sídla vedeného v obchodním rejstříku, kde je také podatelna a její pracovníci jsou oprávněni přijímat písemnosti. Žalovaná tedy měla rozhodnutí doručit do sídla žalobce, což se ale dosud nestalo. I v případě, že by žalobce připustil možnost doručení přímo orgánu žalobce, pak tímto orgánem není likvidátor, ale statutární orgán žalobce, tedy představenstvo. Ve vztahu k emisi cenných papírů nemá likvidátor žádné pravomoci. Tyto a další pravomoci zůstávají statutárnímu orgánu společnosti i v likvidaci. Na likvidátora přecházejí pouze pravomoci taxativně uvedené v § 72, resp. § 220 odst. 4 obch. zák. Kromě uvedeného vystoupil žalobce z likvidace a zápis v obchodním rejstříku již neodpovídá skutečnosti. Současně žalobce navrhl, aby byla do doby skončení soudního řízení odložena vykonatelnost napadeného rozhodnutí.

Žalovaná ve svém vyjádření uvedla, že stěžejní námitkou žalobce je, že rozhodnutí mu nebylo doručeno, přičemž doručení rozhodnutí likvidátorovi odmítá za doručení považovat. Žalovaná i nadále považuje převzetí rozhodnutí likvidátorem za postačující a z hlediska úpravy doručování podle správního řádu za odpovídající. Vzhledem k častým jednáním likvidátora se žalovanou bylo využito jeho přítomnosti v prostorách žalované a po vzájemné dohodě žalovaná nezaslala rozhodnutí na adresu sídla žalobce, ale předala ji přímo likvidátorovi. Rozhodnutí bylo tedy řádně doručeno a nespolupráce představenstva žalobce s jeho likvidátorem je vnitřní záležitostí, která z hlediska správního řízení nehraje žádnou roli. Proti rozhodnutí žalované nebyl podán rozklad, a žaloba proto není přípustná. S odkazem na svou argumentaci hodnotí žalovaná žalobu jako neopodstatněnou a nedůvodnou a z toho důvodu žádala, aby žaloba odmítnuta, ať už pro nedostatek aktivní legitimace, nebo pro nevyčerpání řádných opravných prostředků.

Žalobce ve svém vyjádření v podstatě zopakoval argumentaci obsaženou v žalobě, neboť setrval na stanovisku, že likvidátor je pouze orgánem společnosti (§ 71 odst. 5 obch. zák.) a nikoliv statutárním orgánem, přičemž za společnost ze zákona jedná pouze statutární orgán (§ 13 odst. 1 obch. zák.). V žádném případě do působnosti likvidátora nepatří řešení otázek obchodování s cennými papíry společnosti, které jsou v držení jejích akcionářů. Na základě konstitutivního rozhodnutí valné hromady žalobce z 10. 1. 2001 bylo v souladu s ustanovením § 68 odst. 8 obch. zák. ve znění platném od 1. 1. 2001 do 31. 12. 2001 zrušeno rozhodnutí valné hromady žalobce z 20. 8. 1997 o zrušení společnosti a jejím vstupu do likvidace. Ze zákona skončila funkce likvidátora, a to s účinností ke dni, kdy toto rozhodnutí bylo učiněno. O tomto rozhodnutí žalovaná velmi dobře věděla, jak vyplývá i z odůvodnění jejího rozhodnutí. I pro žalovanou tedy nebylo najisto postaveno, zda se žalobce nachází v likvidaci či nikoliv a logicky tedy zda je doc. Ing. Č., DrSc. likvidátorem či nikoliv. Žalobce setrval na stanovisku, že mu nebylo předmětné rozhodnutí doručeno a právním důsledkem takového postupu, kromě jeho protiprávnosti, je ve smyslu ustanovení § 24, § 51 a § 52 správního řádu, že nebylo rozhodnutí doručeno minimálně jednomu z účastníků a nemohlo tedy nabýt právní moci. Tím bylo současně žalobci znemožněno podat proti němu opravné prostředky, čímž byl evidentně zkrácen na svých právech včetně práv zakotvených v Listině základních práv a svobod. Přes konstatování, že doc. Ing. Č., DrSc. nemá přístup k dokumentaci žalobce, žalovaná vůbec neověřovala u žalobce jako účastníka řízení a odmítala s ním jednat. Tím žalovaná evidentně porušila ustanovení § 2, § 32 odst. 1, 2 a § 33 odst. 1, 2 správního řádu. Ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. žalobce na výzvu soudu učiněnou s ohledem na změnu právní úpravy procesního institutu odkladu vykonatelnosti navrhl, aby byl žalobě přiznán odkladný účinek, protože opakovanými zákazy obchodování s cennými papíry od února 2001 je blokován majetek cca 243 tis. akcionářů žalobce a v rozporu s čl. 11 Listiny základních práv a svobod se jim znemožňuje výkon jejich práv jako suverenních vlastníků. Nemožnost výkonu základního práva akcionářů způsobuje těmto osobám evidentně nenahraditelnou újmu umrtvením jejich kapitálu v rozsahu několika miliard Kč. Paradoxně tak nikoliv ve správním řízení fakticky neprokázaná majetková situace žalobce, ale samo rozhodnutí žalované hrozí vznikem velkých hospodářských ztrát, pokud tyto ztráty již nevratně nevznikly.

V souladu s ust. § 132 zák.č. 150/2002 Sb. (dále jen s. ř. s.), který nabyl účinnosti dnem 1.1.2003, převzal neskončenou věc, v níž byla dána věcná příslušnost Vrchního soudu v Praze a řízení v ní dokončí Nejvyšší správní soud.

Podle ust. § 130 odst. 1 s.ř.s. se řízení podle části páté hlavy druhé o. s. ř. účinného před 1. 1. 2003, v nichž nebylo rozhodnuto do dne nabytí účinnosti tohoto zákona dokončí podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního tohoto zákona. Účinky procesních úkonů

v těchto řízeních učiněných zůstávají zachovány a posoudí se přiměřeně podle ustanovení tohoto zákona.

Nejvyšší správní soud se v souladu se žalobním bodem obsaženým v žalobě přezkoumal zákonnost procesního postupu žalované při doručování napadeného rozhodnutí.

Podle ustanovení § 24 odst. 1 správního řádu se důležité písemnosti, zejména rozhodnutí, doručují do vlastních rukou. Písemnosti, které jsou určeny orgánům nebo organizacím, tj. právnickým osobám, se podle ustanovení § 25 odst. 1 správního řádu doručují pracovníkům oprávněným za orgány nebo organizace přijímat písemnosti. Není-li takových pracovníků, doručuje se písemnost, která je určena do vlastních rukou tomu, kdo je oprávněn za orgán nebo organizaci jednat.

Doručování písemností tvoří velmi důležitou součást správního řízení, protože jsou s ním spojeny právní důsledky, které mají jak pro účastníka správního řízení, tak i pro správní orgán zásadní význam. Správní řád v ustanovení § 25 odst. 1 nespojuje doručení písemnosti určené právnické osobě s jejím sídlem zapsaným v obchodním rejstříku, protože takový požadavek by vylučoval např. doručit (předat) písemnost přímo v budově správního orgánu jeho adresátovi, v případě právnické osoby pak fyzické osobě, která je oprávněna písemnost převzít s účinky pro právnickou osobu (statutární orgán, pověřený pracovník, zmocněnec). Tímto způsobem správní orgány běžně doručují a tato praxe je vnímána jako zcela zákonná. Proto není možné považovat, neboť to neodpovídá ani právní úpravě obsažené ve správním řádu, převzetí písemnosti určené pro právnickou osobu osobou oprávněnou za ni jednat mimo sídlo právnické osoby za právně neúčinné. Aby byla písemnost ve smyslu § 25 odst. 1 správního řádu řádně doručena s účinky pro právnickou osobu, musí být kumulativně splněny dva základní předpoklady. Jednak musí být z písemnosti zřejmé, že je určena právnické osobě a jednak musí být doručeno fyzickým osobám, které jsou oprávněny písemnost za právnickou osobu převzít. To jsou bud' její pracovníci (zaměstnanci), kteří jsou oprávněni za právnickou osobu přijímat písemnosti, a není-li jich, pak ten, kdo je oprávněn za právnickou osobu jednat (např. statutární orgán nebo oprávněný člen statutárního orgánu). Z dikce ustanovení § 25 odst. 1 správního řádu zcela jasně plyne, že písemnosti určené právnickým osobám se doručují fyzickým osobám oprávněným písemnost převzít a vyvolat svým úkonem účinky doručení pro právnickou osobu a nikoliv, že se tak musí stát v sídle právnické osoby. Je proto nutno posoudit, s ohledem na stěžejní námitku žalobního bodu, zda mohlo být likvidátorovi předmětné rozhodnutí žalované doručeno jako orgánu oprávněnému v daném případě za žalobce jednat.

Likvidací se rozumí zákonem upravený proces, ve kterém dochází k vypořádání majetkových vztahů právnické osoby, která se zrušuje, a to likvidací. Likvidaci lze také charakterizovat jako vypořádání po zrušení obchodů, neboť v průběhu likvidace již není vyvíjena či rozvíjena podnikatelská činnost, ale všechny úkony směřují pouze k likvidaci, tj. ke zrušení právnické osoby. Právní úprava procesu likvidace obchodních společností je upravena v § 70 až § 75 obch. zák. Ústřední osobou při rušení společnosti s likvidací je likvidátor, kterým může být jen fyzická osoba. Vstup společnosti do likvidace a osoba likvidátora se zapisují do obchodního rejstříku. Podle výpisu z obchodního rejstříku je od 15. 12. 2000 zapsán jako likvidátor doc. Ing. Z. Č., DrSc. V té době však už byl od r. 1997 žalobce v likvidaci. Zápis vstupu společnosti do likvidace v obchodním rejstříku má z hlediska jednání statutárního orgánu závažné právní důsledky. Především zaniká působnost dosavadního statutárního orgánu jednat jménem obchodní společnosti. Jmenováním

likvidátora na něj přechází v rámci § 72 působnost statutárního orgánu jednat jménem společnosti (§ 70 odst. 3 obch. zák.). Likvidátor činí jménem společnosti, jak je stanoveno v § 72 odst. 1 obch. zák., jen úkony směřující k likvidaci společnosti, tedy úkony vedoucí k vypořádání majetkových vztahů, zhodnocení práv, zastupuje společnost před soudy jinými orgány apod. Při výkonu této působnosti likvidátor plní závazky společnosti, uplatňuje pohledávky a přijímá plnění, uzavírá smíry a dohody o změně a zániku práv a závazků. Hlavním úkolem likvidátora je totiž vést společnost, která je v likvidaci, k postupnému ukončení všech činností, k vypořádání všech závazků společnosti, k rozdělení zbývající majetkové podstaty, tzv. likvidačního zůstatku společnosti mezi společníky a nakonec k zániku společnosti v likvidaci výmazem v obchodním rejstříku. Vstupem společnosti do likvidace automatiky nezaniká funkce statutárních orgánů, tyto jsou ve své existenci nedotčeny, pouze zaniká jejich pravomoc jednat jménem společnosti. I v případě, že likvidátor přestane svou funkci vykonávat, např. z důvodu jeho odstoupení nebo smrti, a dochází tak k "oživení" pravomoci statutárních orgánů, mohou, stejně jako likvidátor, vykonávat svou působnost jen v rozsahu omezeném na účel likvidace, jak vyplývá z § 68 odst. 5 poslední věta obch. zák. Z toho tedy lze bezpochyby dovodit, že ať za společnost v likvidaci jedná kdokoliv, likvidátor nebo statutární orgán, je existencí likvidace dán a vymezen rozsah působnosti toho, kdo za ni jedná. Nelze proto akceptovat právní názor žalobce, že ve vztahu k emisi cenných papírů nemá likvidátor žádné pravomoci, neboť tyto, popř. další, zůstávají statutárnímu orgánu společnosti i v likvidaci a na likvidátora přecházejí pouze pravomoci taxativně uvedené v § 72, resp. § 220 odst. 4 obch. zák. Doručil-li tedy žalovaný své rozhodnutí ze dne 7. 8. 2001. č. j. 45/E/2/2001/1 likvidátorovi do vlastních rukou, postupoval, jak je výše zdůvodněno, zcela v souladu s ustanovením § 25 odst. 1 správního řádu.

Pokud žalobce namítal, že vystoupil z likvidace a zápis v obchodním rejstříku již neodpovídá skutečnosti, toto své tvrzení nijak nekonkretizoval, ať jde o časové určení nebo bližší specifikaci, přičemž navíc obch. zák. termín „vystoupení z likvidace" nezná. Podle názoru Nejvyššího správního soudu není důvodná ani výhrada poukazující na rozhodnutí valné hromady ze dne 10. 1. 2001, protože žalobou podanou u příslušného soudu byla platnost tohoto rozhodnutí napadena a ve věci nebylo v době doručování předmětného rozhodnutí žalované pravomocně rozhodnuto. Proto právní stav likvidace stále trval.

Nejvyšší správní soud o návrhu žalobce, kterým žádal, aby byl žalobě přiznán odkladný účinek nerozhodl vzhledem k tomu, že ve věci samé rozhodl téměř bezprostředně poté, kdy žalobce na výzvu soudu svůj návrh upravil v souladu s ustanovením § 73 s. ř. s.

Z důvodů výše uvedených Nejvyšší správní soud podle ust. § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. a) s. ř. s. žalobu jako nepřípustnou odmítl.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 s. ř. s., když žaloba byla odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto rozsudku n e j s o u přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 28. srpna 2003

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu